

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Petra Šebka a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobce: **Angel Stone s. r. o.**, se sídlem Palackého třída 924/105, Brno, zastoupen Mgr. Davidem Zahumenským, advokátem se sídlem tř. Kpt. Jaroše 1922/3, Brno, proti žalovaným: **1) vláda České republiky**, se sídlem nábřeží Edvarda Beneše 128/4, Praha 1, **2) Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, **3) Statutární město Brno**, se sídlem Dominikánské náměstí 196/1, Brno, v řízení o kasačních stížnostech žalovaného č. 2 a žalovaného č. 3 proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 31. 5. 2021, č. j. 6 A 141/2020 - 90,

t a k t o :

- I. Kasační stížnosti **se zamítají**.
- II. Žalovaný č. 2 **je povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti 2 057 Kč do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku, k rukám zástupce žalobce Mgr. Davida Zahumenského, advokáta.
- III. Žalovaný č. 3 **je povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti 2 057 Kč do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku, k rukám zástupce žalobce Mgr. Davida Zahumenského, advokáta.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal ochrany před nezákonnými zásahy žalovaných v souvislosti s vydáním a vynucováním zákazu maloobchodního prodeje a prodeje a poskytování služeb v provozovnách, který byl vydán krizovým opatřením přijatým usnesením vlády č. 1079 ze dne 21. 10. 2020, které bylo změněno usneseními vlády č. 1103 a 1116.

II.

[2] Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) v záhlaví uvedeným rozsudkem žalobu v části, v níž se žalobce domáhal určení, že zásah žalované č. 1, spočívající ve vydání a vynucování zákazu maloobchodního prodeje a prodeje a poskytování služeb v provozovnách dopadající na žalobce od 22. 10. 2020 do 2. 12. 2020, byl nezákonný, odmítl (výrok II.), dále určil, že zásah žalovaného č. 2, ke kterému došlo dne 3. 11. 2020 v provozovně žalobce, spočívající v tom, že byla ze strany policistů omezována možnost podnikání žalobce, když zákazníci žalobce byli ze strany zasahujících policistů vykazováni ven z provozovny a žalobci bylo zakazováno podnikat prostřednictvím své provozovny, byl nezákonný (výrok III.) a určil, že zásah žalovaného č. 3, ke kterému došlo dne 3. 11. 2020 v provozovně žalobce, spočívající v tom, že byla ze strany strážníků omezována možnost podnikání žalobce, když zákazníci žalobce byli ze strany zasahujících policistů vykazováni ven z provozovny a žalobci bylo zakazováno podnikat prostřednictvím své provozovny, byl nezákonný (výrok IV.).

[3] Městský soud ve vztahu k výrokům III. a IV. svého rozsudku uvedl, že zásah uskutečněný policisty a strážníky (dle videozáznamu byli zásahu přítomní jak policisté, tak strážníci městské policie) považuje za nezákonný, neboť se opíral o krizové opatření, které nemohlo být v dané věci aplikováno pro jeho protiústavnost. Ústavní soud totiž nálezem ze dne 9. 2. 2021, sp. zn. Pl. ÚS 106/20, zrušil jako protiústavní krizové opatření č. 78 ze dne 28. 1. 2021, kterým byl s účinností od 30. 1. 2021 od 00:00 hod. do 14. 2. 2021 do 23:59 hod. zakázán maloobchodní prodej a prodej poskytování služeb v provozovnách, a to s výjimkou vyjmenovaných provozoven. Podle městského soudu se sice výčet těchto provozoven drobně lišil od krizového opatření, které bylo platné a účinné v době provedení zásahu v provozovně žalobce, nicméně podobnost těchto krizových opatření je zjevná a tato opatření jsou nadto provázána i časově, neboť tento zákaz s krátkou výjimkou v prosinci 2020 platil na území České republiky kontinuálně. S ohledem na podobnost věci městský soud aplikoval závěry Ústavního soudu na právě projednávaný případ a uzavřel s tím, že policisté a strážníci při vykazování zákazníků ze žalobcovy provozovny a při výzvě k uzavření provozovny postupovali podle protiústavního krizového opatření, které tak nebylo způsobilým právním podkladem. Postup žalovaných č. 2 a 3 tak byl nezákonným zásahem. Rozsudek městského soudu (stejně jako všechna dále citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu) je v plném znění dostupný na www.nssoud.cz a soud na něj na tomto místě pro stručnost odkazuje.

III.

[4] Žalovaní č. 2 a 3 (dále jen „stěžovatelé č. 1 a 2“) podali proti rozsudku městského soudu kasační stížnosti z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“).

[5] Stěžovatelé nesouhlasí s městským soudem v tom, že bylo na věc třeba aplikovat nález Ústavního soudu ze dne 9. 2. 2021, sp. zn. Pl. ÚS 106/20. Stěžovatel č. 1 se domnívá, že se měl městský soud v rozsudku vyjádřit ke konkrétním příčinám a rozsahu neaplikovatelnosti krizového opatření, podle něhož bylo postupováno v dané věci. Stěžovatel č. 1 má za to, že nebylo v silách policistů v listopadu 2020 vyhodnotit, že Ústavní soud obdobné krizové opatření v únoru 2021 zruší pro nedostatečné

pokračování

odůvodnění. Podle stěžovatele č. 1 se v daném případě zásah policistů odehrál v situaci, kdy existovalo platné a účinné krizové opatření vlády, které zakazovalo maloobchodní prodej, a žalobce toto opatření porušoval. Městský soud tak měl posuzovat, jak zasahující policisté naplnili svá práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky (dále jen „zákon o policii“). K tomu odkázal na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 20. 1. 2021, č. j. 18 A 12/2020 - 44, v němž městský soud uvedl, že jeho úkolem je hodnotit zákonnost postupu strážníků a nikoli zákonnost mimořádného opatření, které ukládalo povinnost nosit roušky. Stěžovatel č. 1 zdůraznil, že policie při zásahu v provozovně žalobce postupovala zcela v souladu se zákonem o policii. Bylo-li jí oznámeno, že v provozovně dochází k porušování tehdy účinného a platného krizového opatření, bylo jejich povinností, aby provedli úkon k odstranění tohoto stavu.

[6] Stěžovatel č. 2 namítá, že strážníci městské policie nejsou zasahujícími policisty, jak uvádí městský soud ve výroku č. IV napadeného rozsudku. Podle stěžovatele č. 2 také nebylo prokázáno, že by strážníci městské policie vykazovali zákazníky z provozovny a žalobci zakazovali podnikat prostřednictvím provozovny. Nic takového podle stěžovatele č. 2 nevyplývá z jím předložených podkladů (úředních záznamů a videozáznamu). Z rozsudku není zřejmé, z jakých důkazů ve vztahu k údajnému zásahu strážníků vychází, a je tak nepřezkoumatelný. Strážníci toliko provedli kontrolu provozovny z hlediska toho, že se prodavač v provozovně pohybuje bez roušky. Dále stěžovatel č. 2 shodně jako stěžovatel č. 1 poukázal na to, že strážníci musejí v terénu jednat bez prodlení a nemají tak „komfort správního orgánu“. Upozornil také na to, že strážníci neměli jinou možnost, než postupovat tak jak činili, neboť jinak by porušili zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii.

[7] Stěžovatel č. 1 navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek městského soudu ve výrocích č. III a VI a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Stěžovatel č. 2 navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek městského soudu ve výrocích, které se ho týkají, a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

IV.

[8] Žalobce ve vyjádření ke kasačním stížnostem uvedl, že rozsudek městského soudu považuje za přezkoumatelný a zákonný. Poukázal na to, že Ústavní soud shledal krizové opatření protiústavním právě pro existenci obecného zákazu podnikání. Podle Ústavního soudu tak nelze zakázat vše a formou výjimek určité oblasti zpětně povolit. Žalobce též upozornil na to, že nezákonným je i zásah, který byl proveden podle podzákonného právního předpisu, avšak tento podzákonný právní předpis je se zákonem v rozporu. Tak tomu bylo podle žalobce i v daném případě. Obě kasační stížnosti proto žalobce navrhl zamítnout.

V.

[9] Nejvyšší správní soud posoudil každou kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[10] Kasační stížnosti nejsou důvodné.

[11] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval tvrzenou nepřekoumatelností rozsudku městského soudu, kterou stěžovatel č. 2 spatřoval v tom, že z jeho rozsudku není zřejmé, z jakých důkazů městský soud vycházel. Tato námitka však důvodná není. Z rozsudku městského soudu totiž zřetelně plyne, z jakých důkazů městský soud při rozhodování věci vycházel. Jednalo se o videozáznamy a úřední záznamy poskytnuté žalovanými č. 2 a 3 (body 33 - 36, 44 a 66 rozsudku). Zároveň městský soud uvedl, že vyšel i z vyjádření žalovaných podaných v řízení před soudem. Nelze souhlasit ani s tvrzením, že by nebylo zřejmé, z jakých důkazů městský soud vycházel ve vztahu ke zjištěnému zásahu strážníků městské policie. V bodu 66 rozsudku je výslovně uvedeno, že „dle videozáznamu byli přítomni zásahu strážníci i policisté“, a proto městský soud považoval za aktéry zásahu i strážníky městské policie a v důsledku toho stěžovatele č. 2. Tato námitka tak důvodnou shledána nebyla.

[12] Stěžovatel č. 1 se domnívá, že se městský soud v rozsudku nedostatečně vyjádřil ke konkrétním příčinám a rozsahu neaplikovatelnosti krizového opatření, podle něhož bylo postupováno v dané věci. Ani s touto námitkou však nelze souhlasit. Městský soud v bodech 63 - 65 rozsudku detailně uvedl, proč považuje krizové opatření, podle něhož bylo v dané věci postupováno, za neústavní. Vyšel totiž z toho, že Ústavní soud ve věci sp. zn. Pl. ÚS 106/20 zrušil jako protiústavní sice jiné krizové opatření než to, které žalobce rozporoval v nyní projednávané věci, nicméně s ohledem na podobnost věci bylo namíste závěry Ústavního soudu aplikovat i na právě projednávaný případ. Krizové opatření, které bylo předmětem přezkumu u Ústavního soudu, totiž shodně jako krizové opatření v dané věci zakazovalo maloobchodní prodej a poskytování služeb v provozovnách, a to s výjimkou vyjmenovaných provozoven. Výčet těchto provozoven se sice drobně lišil, nicméně podobnost těchto krizových opatření byla podle městského soudu zjevná. Tato opatření byla také podle městského soudu provázána i časově, neboť zákaz s krátkou výjimkou v prosinci 2020 platil na území České republiky kontinuálně. Městský soud dále poukázal na to, že i argumentace žalované č. 1 ve vztahu k důvodům přijetí předmětného krizového opatření, jeho proporcionality a legitimitě byla takřka shodná jako v nyní projednávané věci. Vzhledem k tomu městský soud tyto obecné závěry Ústavního soudu na danou věc aplikoval a dospěl k závěru o protiústavnosti krizového opatření použitého stěžovateli v dané věci. V podrobnostech městský soud odkázal na nález ve věci sp. zn. Pl. ÚS 106/20 a v bodu 65 rozsudku klíčové pasáže nálezu ocitoval. Je tak zřejmé, že právě tyto pasáže považoval za nosné a relevantní. Nelze tak souhlasit se stěžovatelem č. 1, že by se městský soud nedostatečně vyjádřil k důvodům, pro které shledal krizové opatření protiústavní, a rozhodl se jej neaplikovat. Nejvyšší správní soud dodává, že nesouhlas stěžovatele s odůvodněním a závěry napadeného rozsudku nezpůsobuje jeho nepřekoumatelnost (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 11. 2013, č. j. 2 As 47/2013 - 30, ze dne 29. 4. 2010, č. j. 8 As 11/2010 - 163 atd.). Nepřekoumatelnost není projevem nenaplněné subjektivní představy stěžovatele o tom, jak podrobně by mu měl být rozsudek odůvodněn, ale objektivní překážkou, která kasačnímu soudu znemožňuje přezkoumat napadené rozhodnutí (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 3 Azs 69/2016 - 24, ze dne 27. 9. 2017, č. j. 4 As 146/2017 - 35). Napadený rozsudek tak není nepřekoumatelný.

pokračování

[13] Stěžovatel č. 1 dále vytýkal městskému soudu, že na věc aplikoval náleze Ústavního soudu ze dne 9. 2. 2021, sp. zn. Pl. ÚS 106/20, a jeho optikou dovodil nezákonnost postupu policie. Nejvyšší správní soud mu nepřisvědčil. Jak správně uvedl městský soud, krizové opatření, které jako protiústavní zrušil Ústavní soud v citovaném nálezu (tj. krizové opatření vlády č. 78 ze dne 28. 1. 2021, kterým byl s účinností od 30. 1. 2021 od 00:00 hod. do 14. 2. 2021 do 23:59 hod. zakázán maloobchodní prodej a poskytování služeb v provozovnách, a to s výjimkou vyjmenovaných provozoven), je obsahově takřka totožné s krizovým opatřením, které bylo aplikováno v případě právě projednávaném. Drobná odlišnost ve výčtu provozoven, které mohly být otevřeny, je přitom zcela nepodstatná. Krizová opatření vlády mají povahu jiného právního předpisu ve smyslu čl. 87 odst. 1 písm. b) či čl. 95 odst. 1 Ústavy České republiky; srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 15. 12. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 111/20, či ze dne 26. 1. 2021, sp. zn. Pl. ÚS 1/21, kde Ústavní soud přímo uložil správním soudům, aby v rámci řízení o zásahové žalobě posoudili v intencích čl. 95 Ústavy jako předběžnou otázku zákonnost či ústavnost aplikovaného krizového opatření. Pokud pak městský soud v rámci tohoto posouzení zjistil, že Ústavní soud obsahově takřka totožné krizové opatření zrušil jako protiústavní, nezbylo mu, než považovat za protiústavní i krizové opatření použité v daném případě. Jinak na věc nemůže nahlížet ani Nejvyšší správní soud. Je-li relevantní obsah obou krizových opatření shodný, je nezbytné závěry Ústavního soudu, které se týkají jednoho opatření, převzít i ve vztahu k opatření druhému (viz čl. 95 Ústavy a judikaturu Ústavního soudu k tomuto článku, zejména pak nálezy Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 28/13, sp. zn. Pl. ÚS 11/20, a rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2021, č. j. 9 As 264/2020 - 51). Nejvyšší správní soud dodává, že obsahovou shodnost obou krizových opatření nerozporuje žádný z účastníků řízení, navíc žalovaný č. 1 na řízení vedené u Ústavního soudu pod sp. zn. Pl. ÚS 106/20 ve svém vyjádření k žalobě přímo odkazoval. Uzavřel-li tedy Ústavní soud v citovaném nálezu, že je krizové opatření protiústavní, neboť z žádného relevantního zdroje není patrné, na základě čeho dospěla vláda k paušálnímu zákazu veškerého maloobchodního prodeje a prodeje a poskytování služeb v provozovnách, přičemž stanovila velké množství výjimek (bod 70 nálezu), nelze jinak než tento závěr aplikovat i ve vztahu ke krizovému opatření v zásadě shodného obsahu, jak učinil městský soud. Nic na tom nemění ani skutečnost, že protiústavnost krizového opatření shledal Ústavní soud fakticky v tom, že nebylo vysvětleno, proč bylo nezbytné přistoupit k tak drakonickému omezení prodeje a zda nebylo možné k požadovanému cíli dospět použitím méně omezujících opatření (bod 71 nálezu). Podstatné je, že Ústavní soud shledal krizové opatření protiústavním. Právě uvedené pak platí i ve vztahu ke krizovému opatření aplikovanému v nyní posuzovaném případě, neboť to časově předchází (o cca dva a půl měsíce) krizovému opatření, které Ústavní soud zrušil.

[14] Stěžovatelé také shodně namítají, že policisté ani strážníci nemohli v listopadu 2020 předvídat, že v únoru 2021 Ústavní soud zruší krizové opatření jako protiústavní. Zdejší soud s nimi souhlasí. Souhlasí i s tím, že policisté i strážníci v daném případě nemohli postupovat jinak, než učinili, neboť v době uskutečnění zásahu existovalo platné a účinné krizové opatření, které bylo zjevně žalobcem porušováno. To však nic nemění na tom, že Ústavní soud následně shledal, že takové krizové opatření nelze považovat za souladné s ústavním pořádkem, od čehož nemohou správní soudy při přezkumu zákonnosti postupu orgánů moci výkonné (tj. i žalovaných) odhlédnout. Jak vyslovil Ústavní soud v bodu 89

nálezu ze dne 10. 7. 2014, sp. zn. Pl. ÚS 28/13, č. 161/2014 Sb., „jestliže Ústavní soud ve svém nálezu konstatuje, že zákon nebo jiný právní předpis je v rozporu s ústavním pořádkem, pak tento rozpor byl dán i po dosavadní dobu jeho účinnosti. Zejména v případech, kdy je derogačním důvodem zjištění, že aplikace zrušeného právního předpisu působí porušení základních práv jednotlivců, je proto přirozeným důsledkem, že se dotčeným jednotlivcům poskytne ochrana jejich základních práv a svobod“. Tyto závěry převzal do své judikatury i Nejvyšší správní soud (srov. rozsudky ze dne 17. 10. 2019, č. j. 8 Afs 7/2018 - 38, ze dne 16. 7. 2020, č. j. 1 As 453/2019 - 29, ze dne 13. 6. 2008, č. j. 2 As 9/2008 - 77). Např. v posledně uvedeném rozsudku Nejvyšší správní soud uvedl, že podle čl. 95 odst. 1 Ústavy je soudce při rozhodování vázán zákonem, tedy bezesporu též ústavním zákonem: „Z toho lze dovodit jasný imperativ, podle něhož soud nikdy nesmí vědomě rozhodnout způsobem, který by sám považoval za protiústavní. Aby k tomu nedošlo, je povinován k ústavně konformnímu výkladu aplikovaných právních předpisů, příp. k podání návrhu na zrušení zákona postupem podle čl. 95 odst. 2.“ Z těchto právních závěrů plyne, že se městský soud musel zabývat dopady nálezu sp. zn. Pl. ÚS 106/20 navzdory tomu, že byl tento nálezn vydán několik měsíců, po uskutečnění zásahu. Nezbytnost aplikovat právě uvedené závěry i na zásahové žaloby pak vyplývá z výše zmíněného usnesení Ústavního soudu ze dne 26. 1. 2021, sp. zn. Pl. ÚS 1/21, kde Ústavní soud uložil správním soudům povinnost posoudit zákonnost či ústavnost aplikovaného krizového opatření i v rámci řízení o zásahové žalobě. Nejvyšší správní soud dodává, že přímo proti krizovému opatření vlády není žalobce (jako jednotlivce) oprávněn brojít. K abstraktnímu přezkumu a případnému zrušení jiných právních předpisů (tedy i krizových opatření vlády) má pravomoc výlučně Ústavní soud, navíc nikoli na návrh jednotlivce [čl. 87 odst. 1 písm. b) Ústavy, § 64 a násl. zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu]. Správní soudy tak mohou „pouze“ posuzovat jejich soulad se zákonem či mezinárodní smlouvou (čl. 95 odst. 1 Ústavy) incidenčně v konkrétním soudním řízení, eventuálně je v konkrétním případě neaplikovat. Žalobce tak v daném případě neměl jinou možnost, než podat zásahovou žalobu skutečně až proti konkrétním postupům policistů a strážníků, které se v aplikační praxi o krizové opatření vlády opíraly (incidenční soudní přezkum).

[15] Byť tedy Nejvyšší správní soud souhlasí s tím, že policisté ani strážníci v době uskutečnění zásahu žádný právní předpis neporušili ani nevyhodnotili situaci nesprávně (naopak, pokud by v tu dobu nekonali, mohlo by dojít k porušení zákona o policii či zákona o obecní policii), nic to nemění na tom, že vykazání zákazníků z prodejny žalobce a donucení žalobce prodejnu uzavřít bylo nezákonným zásahem, neboť krizové opatření, na jehož základě policisté a strážníci jednali, bylo protiústavní (viz nálezn Ústavního soudu ze dne 9. 2. 2021, sp. zn. Pl. ÚS 106/20). Je-li zásah uskutečňován na základě protiústavního předpisu, nelze takový zásah považovat za zákonný. Na tom nic nemění ani rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 20. 1. 2021, č. j. 18 A 12/2020 - 44, na který odkazuje stěžovatel č. 1. Ten se nezabýval identickou situací. Soud nepřezkoumával postup policie podle aktu, který byl následně shledán jako protiústavní. Za situace, kdy policisté nepostupovali pouze podle zákona o policii, ale i podle krizového opatření, městský soud se nemohl omezit na přezkoumání toliko toho, zda zasahující policisté postupovali podle zákona o policii. Naopak v případě posuzování zákonnosti tvrzeného zásahu bylo třeba posoudit i to, zda krizové opatření, o které se zásah opíral, bylo v souladu se zákonem, resp. s Ústavou. To ostatně přímo vyplývá i z usnesení pléna Ústavního soudu ze dne 26. 1. 2021, sp. zn. Pl. ÚS 1/21, kde je v bodu 20 uvedeno, že „je

pokračování

na správních soudech, a zejména pak na NSS, aby vyložily, zda a případně za jakých podmínek se lze bránit zásahovou žalobou proti konkrétním důsledkům krizového opatření. V rámci řízení o zásahové žalobě pak správní soudy v intencích čl. 95 Ústavy jako předběžnou otázkou posoudí zákonnost či ústavnost aplikovaného krizového opatření a případně podle povahy tohoto právního předpisu zvolí příslušný postup“. V rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2021, č. j. 9 As 264/2020 - 51, pak rozšířený senát zdůraznil, že „bylo-li krizové opatření použito v nějakém rozhodnutí správního orgánu, bude soulad krizového opatření se zákonem či ústavním pořádkem posuzován v rámci řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu (§ 65 a násl. s. ř. s.). Podobně vyvolá-li krizové opatření nezákonný zásah správního orgánu, bude přezkoumáno v rámci řízení o zásahové žalobě podle § 82 a násl. s. ř. s. Výrokový potenciál správního soudu ve vztahu ke krizovému opatření, které má povahu jiného právního předpisu ve smyslu čl. 95 odst. 1 Ústavy, je ve všech případech stejný: soud krizové opatření, které bylo vydáno v rozporu se zákonem či ústavou, neruší, ale jen vysloví jeho nepoužitelnost v individuálním případě (viz čl. 95 odst. 1 Ústavy; srov. též Pl. ÚS 11/20, body 25 a násl., a naproti tomu opačný názor v disentu soudce Filipa, bod 8)“.

[16] Jinými slovy, s ohledem na nálezy Ústavního soudu ze dne 9. 2. 2021, sp. zn. Pl. ÚS 106/20, nemá Nejvyšší správní soud jinou možnost, než aprobovat závěr městského soudu, že zásah byl nezákonný. Pokud totiž Ústavní soud vysloví, že krizové opatření bylo protiústavní, přičemž zásah je odvozován od aplikace obsahově téhož opatření, musí správní soudy tento závěr aplikovat i na takové (obsahově totožné) opatření. Jiný postup by nebylo možno shledat jako ústavě konformní, resp. postup jdoucí ve prospěch ochrany veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob (§ 2 s. ř. s.).

[17] Pokud stěžovatel č. 2 namítá, že strážníci městské policie nejsou zasahujícími policisty, je třeba s ním souhlasit. Ostatně opak ani městský soud v rozsudku netvrdí. Naopak ve výroku IV. rozsudku uvádí, že ze strany strážníků byla omezována možnost podnikání žalobce, avšak zákazníky ven z provozovny vykazovali toliko policisté. Městský soud tedy ve výroku rozsudku správně odlišil pasivní účast strážníků na zásahu, kteří byli toliko přítomni, od aktivní účasti policistů, kteří vykazovali zákazníky žalobce z provozovny a žalobce vyzývali k uzavření provozovny. Stěžovatel č. 2 také namítá, že nebylo prokázáno, že by strážníci městské policie vykazovali zákazníky z provozovny a žalobci zakazovali podnikat prostřednictvím provozovny. Nic takového podle stěžovatele č. 2 nevyplývá z jím předložených podkladů (úředních záznamů a videozáznamu). I v tom je třeba mu přitakat. Na druhou stranu městský soud byť stručně, nicméně srozumitelně vysvětlil, že strážníci se předmětného zásahu účastnili, neboť z videozáznamu i úředního záznamu policie ze dne 3. 11. 2020 vyplývá, že byli přítomni. Nejvyšší správní soud s městským soudem souhlasí. Přestože strážníci v daném případě aktivně nekonali, byli u předmětného zásahu přítomni a tím se ho účastnili a podíleli se na něm. Rovněž nelze přehlédnout předchozí činnost strážníků, kteří se do provozovny žalobce dostavili předtím a žalobce upozornili na to, že je provozovna otevřena v rozporu s krizovým opatřením vlády.

[18] Ani žádný jiný argument neměl potenciál vyvolat kasaci rozsudku městského soudu. Ten má oporu v právní úpravě i judikatuře (zejména nálezy Ústavního soudu ze dne 9. 2. 2021, sp. zn. Pl. ÚS 106/20).

[19] Nejvyšší správní soud závěrem zdůrazňuje, že rozumí obraně stěžovatelů a chápe jejich nelehkou situaci. Jak již však bylo výše uvedeno, s ohledem na citovaný náleze Ústavního soudu neměl městský soud jinou možnost, než konstatovat nezákonnost předmětného zásahu. Tímto však Nejvyšší správní soud ani nenaznačuje, že by v případě porušování právních předpisů neměli strážníci či policisté zasahovat s poukazem na možné budoucí zrušení právního předpisu Ústavním soudem. V právním státě přísluší kontrola takových aktů toliko Ústavnímu soudu, který jediný může zpětně prohlásit protiústavnost takového aktu (viz např. nálezy ze dne 10. 7. 2014, sp. zn. Pl. ÚS 28/13, č. 161/2014 Sb., a ze dne 8. 7. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 15/09, č. 244/2010 Sb.). Do doby, než tak Ústavní soud učiní, je však třeba trvat na plnění povinností vyplývajících ze všech účinných právních aktů.

[20] Nejvyšší správní soud tedy neshledal žádnou kasační stížnost důvodnou, a proto obě kasační stížnosti zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[21] Výrok o náhradě nákladů řízení o kasačních stížnostech se opírá o § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatelé ani žalovaný č. 1 v řízení úspěch neměli, proto nemají právo na náhradu nákladů řízení. Žalobce byl naopak v řízení o kasační stížnosti úspěšný, má proto právo na náhradu nákladů v plné výši. Ze spisu vyplynulo, že žalobce vynaložil náklady na právní zastoupení za jeden úkon ve věci (sepis vyjádření ke kasačním stížnostem) dle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), 3 100 Kč [§ 7 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) téže vyhlášky] a na náhradu hotových výdajů dle § 13 odst. 4 citované vyhlášky ve výši 300 Kč za úkon. Zástupce žalobce je plátcem DPH, a proto byla částka 3 400 Kč navýšena o daň ve výši 21 %, kterou bude zástupce žalobce povinen odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Stěžovatelé jsou tak povinni zaplatit na náhradě nákladů řízení celkem 4 114 Kč (tj. každý 2 057 Kč) do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku, k rukám zástupce žalobce.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. října 2021

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu